

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Економіка та стратегія розвитку підприємства»
(назва освітньої програми)

на тему: **«Вдосконалення управління необоротними активами
підприємства ТОВ «Телекарт-прилад»»**

Виконавець:

студентка факультету ФЕУП
Балашов Кирило Артемович
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)
Літвінов Олександр Сергійович
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність даної роботи зумовлено тим, що необоротні активи займають вагомую частку у структурі балансу організації та дають характеристику майнового стану, ділової та інвестиційної активності організації. Необоротні активи та якісне управління ними є важливим показником, від якого залежать результати діяльності організації та її фінансовий стан. Висловлені обставини зумовили актуальність і вибір теми дослідження кваліфікаційної роботи.

Питаннями вдосконалення управління необоротними активами підприємств присвятили власну увагу сучасні українські науковці, а саме: М.Т.Білуха, С.Ф.Голов, О.І.Коблянська, І.О.Мазуркевич, Л. О. Пашнюк, Н. М. Притуляк, В. В. Сопко, С. М. Фірсова, В. Г. Швець, Б. В. Шорт, Д. Колдуелл та ін. Досконала теоретична проробка теми дослідження не відмінняє вдосконалення практичного застосування запропонованих підходів.

Метою роботи є вивчення необоротних активів та виявлення способів ефективного управління ними.

Виходячи з поставленої мети роботи, основна увага була приділена вирішенню наступних взаємопов'язаних **завдань**:

- вивчити поняття, склад необоротних активів та його роль діяльності організації;
- розглянути головні принципи групування необоротних активів та найпоширеніші класифікації;
- розглянути сутність управління необоротними активами та її особливості та скласти уявлення щодо вдосконалення управління необоротними активами;
- провести комплексний аналіз зовнішнього середовища підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести комплексний внутрішніх факторів ефективності діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести аналіз ефективності використання необоротних активів на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад» та зробити висновки щодо ефективності управління ними;
- на основі виявлення перспективних напрямів розвитку сучасних теоретико-методичних підходів підвищення ефективності управління необоротними активами розробити і обґрунтувати практичні рекомендації щодо підвищення ефективності їх використання.

Об'єктом дослідження є необоротні активи.

Предметом дослідження є управління необоротними активами організації.

Методичну базу кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеню «Магістр» складають монографічний метод дослідження наявних інформаційних і літературних джерел, наукових праць, методи фінансового та економічного аналізу: розрахунок і оцінка фінансових коефіцієнтів,

економіко-математичні, статистико-аналітичні методи та прийоми; аналіз рядів динаміки, прийом ланцюгових підстановок та ізольованого впливу у факторному аналізі; сучасні методи управління необоротними активами підприємства.

Інформаційну базу дослідження складають дані бухгалтерської і фінансової звітності підприємства, інформація з періодичних видань, монографії, наукові статті і підручники вітчизняних і зарубіжних фахівців у області управління необоротними активами.

Наукова новизна роботи полягає у оцінці впливу групи факторів на загальний рівень фондівддачі необоротних активів з використанням авторської факторної моделі.

Практичне значення роботи відображається в наданні рекомендацій підприємству ТОВ «Телекарт-прилад» щодо вдосконалення управління необоротними активами. Впровадження рекомендацій, що надані у роботі спрямовані на підвищення показників ефективності використання необоротних активів за рахунок вдосконалення планування та організації виробництва.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, основної частини, представленої трьома розділами, висновку, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи магістра становить 90 сторінок комп'ютерного тексту. Робота містить 21 таблицю та 19 рисунків. Обсяг основної частини роботи 83 сторінки.

Публікації та апробація результатів дослідження. Результати дослідження були опубліковані у «Науковому студентському віснику» та можуть бути використані в поточній діяльності підприємства з метою вдосконалення управління необоротними активами підприємства.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретико-методичні засади економічної категорії «необоротні активи» підприємства**» розглянуто сутність необоротних активів підприємства та її складових у сучасних умовах; проаналізовано сучасні методологічні підходи до аналізу та оцінки ефективності використання необоротних активів на підприємстві; досліджено організаційні аспекти забезпечення ефективності використання необоротних активів підприємства

У другому розділі «**Аналіз діяльності та ефективності використання необоротних активів підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»**» проаналізовано зовнішнє та внутрішнє середовище функціонування ТОВ «Телекарт-прилад»; проведена оцінка ефективності використання необоротних активів ТОВ «Телекарт-Прилад».

У третьому розділі «**Напрями вдосконалення управління необоротними активами підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад»**» визначені пріоритетні напрямків вдосконалення управління необоротними активами, у тому числі вдосконалення управління необоротними активами за

рахунок автоматизації системи планування та за рахунок підвищення рівню пропорційності виробництва.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Тлумачення категорії необоротні активи постійно змінюється протягом історичного розвитку економічної думки. На сучасному етапі, необоротні активи – це сукупність матеріальних і нематеріальних ресурсів та прав, що належать суб'єкту господарювання, які беруть участь у виробничому процесі, переносять свою вартість на продукцію частинами та корисний ефект від використання яких очікується одержувати протягом періоду, що становить більш як один рік (або операційний цикл).

2. Необоротні активи – це найважливіший фактор будь-якого виробництва, який має значний вплив на кінцеві результати діяльності підприємства. Необоротні активи класифікують за такими ознаками, як: за характером обслуговування окремих напрямів діяльності, за формами заставного забезпечення кредиту, за основними функціональними видами, за характером відображення зносу, за характером використання у фінансово-господарській діяльності, за характером володіння. Розглянуто систему детермінант, призначених для активів, що формуються в результаті digital-трансформації економіки, яка включає ключові ознаки та класифікацію.

3. У результаті проведеного аналізу теоретико-методичних засад ефективності політики фінансування необоротних активів встановлено, що ефективною є така політика фінансування необоротних активів, яка сприяє досягненню всіх поставлених перед нею цілей, серед яких головною є формування необхідного обсягу коштів, що будуть спрямовані на придбання необоротних активів.

4. Для проведення ефективної політики фінансування необоротних активів необхідно мінімізувати часовий лаг між фінансуванням та інвестуванням, мінімізувати вартість залучення коштів. Оскільки залучення підприємством коштів пов'язане з ризиком втрати фінансової стійкості. Політика фінансування має підтримувати підприємство на достатньому рівні фінансової стійкості шляхом забезпечення такого фінансування, яке несе мінімум загроз для її погіршення.

5. ТОВ «Телекарт-Прилад» провідний національний виробник сучасних цифрових засобів зв'язку, телекомунікаційного обладнання, приладів обліку електроенергії, систем авто-парковок, а також виробництво техніки військового призначення. Оскільки підприємство «Телекарт-Прилад» переважно працює на обороноздатність держави у роботі розглянуто основні треки, що впливають на ОПК, а саме: соціально-політичні процеси в Україні. Соціально-політичний клімат сучасної України характеризується домінуванням низки суперечливих тенденцій; інституційно-правові передумови розвитку ОПК України; людський капітал та технологічні фактори, як основа національної безпеки та оборони України та економічні передумови розвитку ОПК України.

6. Внутрішнє середовище організації є найважливішим елементом без злагодженої роботи якого неможливо стійке становище на ринку. Virізняють такі елементи внутрішнього середовища: організація управління, персонал, виробництво, фінанси, маркетинг та облік. У цілому за період показники техніко-економічної ефективності діяльності підприємства демонструють позитивну динаміку: зростають продуктивність праці, фондівіддача, коефіцієнт оборотності обігових коштів. До негативних моментів можна віднести значне скорочення рентабельності продажу. За період рентабельність продажу скоротилася на 50%.

7. Аналізуючи показники ефективності використання необоротних активів можна зробити наступні висновки. Незважаючи на систематичне зростання чистого доходу від реалізації продукції, показник фондівіддачі поступово скорочується. Така ситуація обумовлена тим, що середньорічна вартість необоротних активів зростає більш швидкими темпами, ніж чистий дохід від реалізації. Цю тенденцію з одного боку можна вважати негативною – знижується віддача активів, з іншого боку вона може свідчити про процеси оновлення необоротних активів підприємства (що підтверджується проведенням аналізом стану та відтворення необоротних активів). Всього за період фондівіддача скорочується на 19,6%. Відповідно до цього збільшується показник забезпечення необоротними активами 1 гривні реалізованої продукції. Фондоємність зростає з 0,043 грн./грн. до 0,054 грн./грн. за чотири роки, що досліджуються, що у відносному виразі становить 24,4%. дослідженні впливу факторів на фондівіддачу необоротних активів методом ланцюгових підстановок дало наступні результати: за рахунок скорочення фондівіддачі основних засобів фондівіддача необоротних активів скоротилася на 4,898 грн./грн.; за рахунок скорочення рентабельності необоротних активів фондівіддача скоротилася на 15,393 грн./грн.; позитивний вплив на результуючий показник здійснило зростання терміну окупності основних засобів, яке майже перекрило негативний вплив двох попередніх факторів. Метод оцінки ізольованого впливу надав наступні результати: негативний вплив скорочення рентабельності необоротних активів на результуючий показник посилюється та становить -19,55 грн./грн.; значне зростання терміну окупності основних засобів при ізольованому впливі мало можливість забезпечити зростання фондівіддачі необоротних активів на 133,03 грн./грн. таким чином сумарний вплив факторів при оцінці методом ізольованого впливу становить 108,58 грн./грн., що дозволяє визначити загальний синергійний ефект у сумі -113,09 грн./грн.

8. Аналіз рівня фондівіддачі необоротних активів, який був проведений у попередньому розділі, виявив зниження ефективності використання як необоротних активів загалом, так і основних засобів зокрема. При тому, що оновлення активів відбувається достатніми темпами (у середньому за 4 роки термін оновлення складає 5,54 роки), зростання обсягів виробництва та реалізації відбувається більш повільними темпами, ніж зростання вартості необоротних активів. Така ситуація примусила нас звернути увагу на внутрішні організаційні процеси, як можливу причину зниження

ефективності використання необоротних активів. Крім того потрібно враховувати, те що кожний окремий елемент необоротних активів має свій індивідуальний вплив на рівень ефективного використання необоротних активів підприємства.

9. При плануванні оптимальної програми виробництва керівництво підприємства віддає перевагу такому продуктовому пакету, при якому в першу чергу виготовляються продукти, що забезпечують максимальні суми прибутку або доходів. Але реалізація такої оптимальної програми на підприємстві ТОВ «Телекарт-Прилад» часто обмежується саме наявністю «вузьких місць» по певним комбінаціям продуктів. Враховуючи те, що виробництво багатомножинне, саме оптимізація планування за будь яким критерієм стає проблематичним за рахунок складності та багатомножинності поставленого завдання. Впровадження заходу щодо вдосконалення управління необоротними активами за рахунок автоматизації системи планування призведе до покращення показників використання необоротних активів підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», а саме: фондоддача зросте на 11,1 копійку, що становить близько 0,6% від рівня 2022 року; фондоемність знизиться на 5,9%; на 0,57 відсоткових пункти підвищиться рентабельність необоротних активів; коефіцієнт оновлення необоротних активів зросте майже на 55%. Захід потребує додаткових капітальних витрат у розмірі 4920 тис. грн. дисконтований термін окупності становитиме 2,24 року.

10. Планування оптимальної програми виробництва чи асортименту залежить від наявних у підприємства потужностей. Тому спочатку необхідно перевірити, чи існує у процесі виготовлення вузьке місце. У термінології під «вузьким місцем» прийнято розуміти явище, у якому продуктивність чи пропускну здатність системи обмежена однією чи кількома компонентами чи ресурсами. Різноманітна багатомножинна номенклатура ускладнює процеси планування та організації виробництва, виводить на перший план проблему виникнення так званих «bottleneck», більш відомих у вітчизняній літературі як «вузьке місце». Впровадження заходу щодо вдосконалення управління необоротними активами за рахунок підвищення рівню пропорційності виробництва призведе до покращення показників використання необоротних активів підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», а саме: фондоддача зросте на 1,9 копійки, що становить близько 0,1% від рівня 2022 року; фондоемність знизиться на 5%; підвищиться рентабельність необоротних активів; зросте коефіцієнт оновлення необоротних активів. Захід потребує додаткових капітальних витрат у розмірі 600 тис. грн. дисконтований термін окупності становитиме 2,12 року.